

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
UNIVERSITY OF PELLOPONNESE

Προγράμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών

**"Οικονομική Ανάλυση" της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας του
Πανεπιστημίου Πελοποννήσου**

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ:

**ΘΕΜΑ: «ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΜΟΡΦΕΣ
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ»**

ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ

mea 12021

ΤΡΙΠΟΛΗ 2014

**Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών "Οικονομική
Ανάλυση" της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας του
Πανεπιστημίου Πελοποννήσου**

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ:

**ΘΕΜΑ: «ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΜΟΡΦΕΣ
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ»**

ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ

mea 12021

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: κος ΑΓΓΕΛΙΔΗΣ ΤΙΜΟΘΕΟΣ

ΤΡΙΠΟΛΗ 2014

ΠΕΡΙΛΗΨΗ:

Στόχος της παρούσας διπλωματικής εργασίας είναι η ανάδειξη της Περιφερειακής Ενότητας της Αργολίδας ως οικονομικό, πολιτιστικό και τουριστικό πόλο μέσα από τις αρχές της αειφόρου ανάπτυξης όπως καθορίζονται πλέον σε παγκόσμιο και ευρωπαϊκό επίπεδο. Οποιαδήποτε ανάπτυξη, δύναται να ακολουθεί αυτές τις κατευθυντήριες γραμμές που σέβονται και προστατεύουν το περιβάλλον στο οποίο ζούμε. Μέσα από την καταγραφή των φυσικών, πολιτισμικών και οικονομικών πόρων του Νομού Αργολίδας, την περιγραφή της υφιστάμενης κατάστασης έτσι όπως έχει ήδη διαμορφωθεί. Γίνεται εκτενής αναφορά στη σημασία του τουρισμού για την περιοχή όπου είναι ένας δυναμικός τομέας με μεγάλες δυνατότητες ανάπτυξης και αποτελεί πηγή εσόδων για τους κατοίκους. Ταυτόχρονα αποτελεί διέξοδο από την ανεργία που μαστίζει την περιοχή και τη χώρα γενικότερα. Είναι θετικά τα σημάδια όσων αποφασίσουν να απασχοληθούν σε αυτόν τον τομέα σε συνδυασμό με τον πρωτογενή τομέα ο οποίος συνάδει άμεσα με την προώθηση του τουριστικού προϊόντος.

Στην έρευνα έγινε προσπάθεια μέσα από τα στατιστικά στοιχεία που λήφθηκαν με την βοήθεια της Ελληνικής Στατιστικής Υπηρεσίας, του Επιμελητήριου Αργολίδας και της πρωτογενούς έρευνας που πραγματοποιήθηκε από το τμήμα της Αναπτυξιακής Επιμελητηριακής που ανήκει στο Επιμελητήριο Αργολίδας σχετικά με τον αριθμό καταλυμάτων και κλινών όλων των τύπων της περιοχής καθώς και τον αριθμό των τουριστικών δραστηριοτήτων ανά Δήμο.

. Η ύπαρξη σημαντικότερων ιστορικών μνημείων και φυσικού κάλλους ευνοούν την ανάπτυξη του τουρισμού. Αναγκαία συνθήκη είναι η διαφύλαξη και η ανάδειξη του φυσικού και ιστορικο-πολιτιστικού περιβάλλοντος, το οποίο είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με τον κοινωνικό και παραγωγικό ιστό της Περιφέρειας.

Ο τουρισμός εκδηλώνεται με ζήτηση και προσφορά υπηρεσιών που συναποτελούν όλο και οργανικότερα μέρη των μηχανισμών της κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης. Η Αργολίδα συμμετέχοντας διαχρονικά με ποσοστό περίπου 30% στον ετήσιο αριθμό αφίξεων και διανυκτερεύσεων αποτελεί μία εκ των δύο (μαζί με την Κορινθία) πιο τουριστικά αναπτυγμένων περιοχών της Περιφέρειας Πελοποννήσου.

Το τουριστικό προφίλ της Αργολίδας χαρακτηρίζεται από δυο βασικούς τύπους τουρισμού οι οποίοι αποτελούν τους δύο βασικούς τομείς προτεραιότητας, τον πολιτιστικό τουρισμό και τον παραθεριστικό εποχιακό τουρισμό. Νέες μορφές εναλλακτικού τουρισμού που μπορούν να αναπτυχθούν στην Αργολίδα με ευοίωνες προβλέψεις είναι ο αγροτουρισμός, ο γαστρονομικός και ο θαλάσσιος τουρισμός.

Προτείνεται η δημιουργία ενός Οργανισμού Τουριστικής Ανάπτυξης και Προβολής της Αργολίδας θα μπορέσει μέσα από ένα στρατηγικό σχέδιο να αναλάβει συγκεκριμένες δράσεις οργάνωσης, διαχείρισης και προβολής της περιοχής ως έναν ενιαίο τουριστικό προορισμό. Η πολυσύνθετη έννοια της τοπικότητας επιβάλλει άλλωστε και μία αντίστοιχη μεταχείριση στην προώθηση και προβολή της ως

αυτόνομου τουριστικού προϊόντος μέσα από την προώθηση ενός τοπικού σχεδίου Μάρκετινγκ Τουριστικού Προορισμού, ενώ η χρήση του Internet ως πεδίο πληροφόρησης ενισχύει την τοπική ανάπτυξη.

Η επιρροή του Νομού στον ευρύτερο χώρο εντοπίζεται στην εμπορία γεωργικών προϊόντων και στην ακτινοβολία που ασκεί σε επίπεδο τουρισμού για το λόγο ότι παρουσιάζει συγκριτικά πλεονεκτήματα στον γεωργικό κλάδο σχετικά με τις εντατικές δεντροκαλλιέργειες. Η ανάπτυξη αυτή του Νομού έχει προκαλέσει αντίστοιχα και δυο περιβαλλοντικά – οικολογικά προβλήματα τα οποία και αναδεικνύονται, ενώ η επίλυση τους προέρχεται μέσα από τις βασικές αρχές και κατευθύνσεις που προωθεί η αειφόρος πολιτική.

Η σύμπραξη ιδιωτικού και δημοσίου συμφέροντος αποτελεί επιτακτική συνεργασία των παραπάνω, έτσι ώστε να δημιουργηθούν οι κατάλληλες συνθήκες προσέλκυσης επενδύσεων αλλά και ισόρροπης τουριστικής ανάπτυξης.

ABSTRACT

The present Diploma Thesis was carried out at the Department of the Economic Analysis of the University of Peloponnesus. The study area refers to the Region of Argolida as an economic, cultural and tourist pole, through the principles of sustainable development. Sustainable development thus comprises three elements - economic, social and environmental - which have to be considered in equal measure at the political level. The strategy for sustainable development is complemented *inter alia* by the principle of integrating environmental concerns with European policies which impact on the environment.

The local economic structure is dominated by the agricultural and the tourist sector, based on the exploitation of the rich soils in lowlands and the natural and cultural resources of the region. Managed well, tourism can play a positive role in the socio, cultural, economical, environmental and political development of the destination and as such represents a significant development opportunity for many countries and communities. Tourism has the potential to create beneficial effects on the environment by contributing to environmental protection and conservation. On the contrary, unchecked tourism development can lead to very damageable impacts.

Although the Argolida's tourism infrastructure is well developed, due to its vast archeological and cultural monuments, is committed to expanding its tourism offerings and establishing itself as a 12-month destination. Among the targeted sectors for expansion include the development of integrated resorts upgraded and new marinas, agrotourism products, gastrotourism, and a wide range of thematic offerings related to Argolida's rich cultural and historical heritage.

Agrotourism is emerging at the right moment to cover the need of tired city-dwellers for a closer contact with nature, as well as with things and experiences long-forgotten. It brings growth to local communities, assisting their economies to flourish and prosper; it facilitates the production of traditional products that would otherwise possibly vanish. Culinary tourism is also a potential area that can be developed because of the great variety of dishes which are being created by the products of the Argolida area.

Argolida participates over time to about 30% in the annual number of arrivals and overnight stays (along with Korinthos) of the Peloponnese Region.

The idea of an Agency for Tourism Development and Promotion for Argolida Region will be able through a strategic plan to take specific actions and promote the region as a unique tourist destination. A local plan for Tourism Destination Marketing and the use of the Internet as a field of information also enhance local development.

The quality of a particular tourist destination depends not only on the intrinsic value of the product itself, but on the quality of the environment in which it is provided. A

synergy in tourism is needed between public authorities and private sector and enterprises.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΣΕΛΙΔΕΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	1
Ορισμός Τουρισμού.....	2
Ιστορική Εξέλιξη Του Τουρισμού.....	3
Οι αλλαγές στη Ζήτηση οδηγούν σε αλλαγές στην Προσφορά.....	5
Η σημασία του τουρισμού στην παγκόσμια, εθνική και τοπική οικονομία.....	6
Η αρχή της βιώσιμης Ανάπτυξης στον Τουρισμό.....	9
Πολιτική Βιώσιμης Τουριστικής Ανάπτυξης.....	10
Οι Εναλλακτικές Μορφές Τουρισμού Παράγοντες της Τοπικής Ανάπτυξης.....	11
Η Ευρωπαϊκή Πολιτική για τον Τουρισμό.....	12
Τουρισμός στην Ελλάδα.....	14
Η θέση του τουρισμού στο ελληνικό οικονομικό περιβάλλον.....	14
Η ανάδειξη του τουριστικού τομέα ως στρατηγική προτεραιότητα για την προγραμματική περίοδο 2014-2020.....	17
Περιφέρεια Πελοποννήσου	
Υπάρχουσα Κατάσταση - Σημαντικές Παρεμβάσεις.....	18
Γεωργία - κτηνοτροφία - προϊόντα – βιομηχανία.....	20
Ορυκτός πλούτος.....	20
Αειφόρος τουριστική ανάπτυξη στη Περιφέρεια.....	20
Ο τουρισμός της Περιφέρειας.....	25
Σύγκριση Περιφερειακών Ενοτήτων της Περιφέρειας Πελοποννήσου.....	27
Νομός Αργολίδας	
Διοικητική Διαίρεση.....	30
Ιστορικά Στοιχεία του Νομού Αργολίδας.....	31
Πληθυσμός - Οικονομική Δραστηριότητα.....	32
Τα κύρια συγκριτικά πλεονεκτήματα του Νομού.....	32

Πρωτογενής Τομέας.....	33
Δευτερογενής Τομέας.....	34
Τριτογενής Τομέας.....	34
Αφίξεις.....	36
Διανυκτερεύσεις.....	38
Πληρότητα.....	39
Μερίδιο Εθνικοτήτων (Κυριότερες Αγορές) στις συνολικές διανυκτερεύσεις...	42
Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά εθνικότητα.....	44
Δύο κυρίαρχοι τύποι προϊόντος: παραθεριστικός και πολιτιστικός τουρισμός...	45
Πολιτιστικός Τουρισμός.....	45
Αξιοθέατα & Πολιτιστικοί Πόροι.....	50
Αρχαιολογικοί Χώροι.....	52
Παραθεριστικός Τουρισμός.....	53
Παραθαλάσσιες περιοχές.....	54
Νέες μορφές εναλλακτικού τουρισμού που μπορούν να αναπτυχθούν στην Αργολίδα	
Αγροτουρισμός.....	56
Γαστρονομικός τουρισμός.....	59
Ανάπτυξη δικτυακού τόπου Αγροτουρισμού – Γαστρονομικού.....	63
Τουριστικοί Φορείς και Γαστρονομία.....	63
Θαλάσσιος τουρισμός.....	65
Κρουαζιέρα – yachting.....	68
Ανάλυση SWOT Τουριστικής Ανάπτυξης Αργολίδας	69
Δημιουργία Οργανισμού Τουριστικής Ανάπτυξης.....	78
Πλαίσιο και Στόχοι.....	80
Ο καθοριστικός ρόλος του Μάρκετινγκ Τουριστικών Προορισμών.....	81
Η χρήση του Internet ενισχύει την τοπική ανάπτυξη.....	82

Παρατηρητήριο Τουρισμού.....	83
Σύστημα διαχείρισης ποιότητας.....	83
Info points/ Info kiosks.....	84
Ψηφιοποίηση τουριστικού υλικού.....	84
Προβολή τουριστικού προϊόντος.....	84
Ηλεκτρονικές υπηρεσίες φορέων τουρισμού.....	85
Ένταξη στο Σύστημα Ευρωπαϊκών Μητροπόλεων.....	85
Εκπαίδευση και Κατάρτιση Εξειδικευμένου Προσωπικού.....	86
Περιβάλλον και αειφόρος ανάπτυξη.....	87
Χωροταξικές κατευθύνσεις.....	89
Περιβαλλοντικός στόχος.....	91
Αναπτυξιακό όραμα για τη νέα προγραμματική περίοδο.....	91
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	94
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	98
ΠΗΓΕΣ.....	99